

Scen | Dans

Kärlekens samtal är dans
Koreografi, dans, text, röst: Efva
Lilja. Originalmusik: Per-Henrik
Mäenpää. Ljus: Jonas Holst
WELD, STOCKHOLM

Koreografen Efva Lilja är en av pionjärerna i att inse den åldrade dansarens möjligheter. Nu gör hon själv ett solo som genomsyras av sårbar och kraftfull närvaro. Ett överlevnadsprov.

Varje människas värld börjar och slutar i kroppen. Den nyfödda och åldrade, den som andas, bjuder motstånd, befrias, älskar. Kroppen är höljet som sipprar ut den erfarenhet livet samlat in.

För två år sedan dansade Cristina Caprioli, då 66, "Ett hårresande solo" på Weld, en titel som inte ljög om ett verk proppat med självreflekterande, prövande attityd. Nu intar generationskollegan Efva Lilja den källare som fram till 2005 hyste ELD, hennes eget forum för koreografisk scenkonst. En lika inflytelserik konstnär inom svenskt dansfält med en specifik, men helt annan fysisk "röst".

I över 40 år har Efva Lilja varit verksam, som dansare, koreograf, professor och danshögskolerektor. Hon har dansat i vatten, på väggar, vid Arktis; tecknat, skrivit, filmat.

Efva Lilja är också en av pionjärerna i att förstå den åldrade dansarens möjligheter. Nu gör hon själv ett solo som vibrerar av sårbar och kraftfull närvaro på ett sätt som överraskar och fångar. "Kärlekens samtal är dans" ingår i en triptyk med tre vackert formgivna böcker och en utställning med Liljas bilder på Konsthallen Stockholm. Men även om allt hänger ihop kan solot stå för sig självt.

Till skillnad från "Ett hus, en ko, en kvinna" 2015 på Dansens hus och installationen på Weld

Hon tycks vilja slita bort något ur sin mun, vankar som en ko på alla fyra, men börjar trotsigt vissla.

2020 är konceptet nu helt avskalat men ändå med teman som går igen. Och inte minst återpräglad av Per-Henrik Mäenpääs pulserande och fysiskt påtagliga musik/ljud och Jonas Holst milda ljus.

Efva Lilja framträder i svart klänning till ljudet av en fnittrig, lätt gnolande röst som tycks mana henne till hurtiga rörelser

med tvära armar. Men det speglar inte hennes mentala tillstånd. Snarare möter vi en kvinna som rör sig i branta och upprepade banor mellan uppgivenhet, själväckel och humoristiska glimtar av insikt om att höfterna faktiskt kan – och får – svänga skönt. Ljudet av en vattendroppe ekar. Händerna tvagas, letar sig över kroppen mot könet, slår rytmer.

Det hade kunnat bli en inåtvänd egotripp, men tvärtom förmedlar Efva Lilja i minsta gest och med underbart uttrycksfull mimik en inre och yttre dialog öppen för tolkningar och associationer. Hon tycks vilja slita bort något ur sin mun, vankar som en ko på alla fyra, men börjar trotsigt vissla. I en sekvens andas hon allt häftigare i en mikrofon, jagad av sin ordlöshet som stöter fram en stavelse ur bröstskorgen, men blir småningom ändå "herre" över både röst och rum.

Till slut anar man en gestalt som genom både plåga och lyssnande navigerar sig fram till en ömtålig harmoni, manifesterad i att kroppen vågar balansera på gränsen mellan sin svaghet och styrka, ta in världen med uppåtvänt ansikte. Och blicken söker sig nästan förvånat runt i omgivningen. Besvarad.

Anna Ångström

anna.angstrom@svd.se